

VERGADERING GEMEENTERAAD 2014

VOORSTEL

Registratienummer: 1147679
Bijlage(n) 1
Onderwerp Beleidsplan Wmo 2015

Middenbeemster, 9 september 2014

Aan de raad

Inleiding en probleemstelling

Op 1 januari 2015 treedt de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 in werking. In deze wet staan de verplichtingen opgenomen met betrekking tot de decentralisatie van functies begeleiding, kortdurend verblijf en vervoer van de AWBZ (Rijk) naar de Wmo (gemeenten). Eén van de verplichtingen is dat de gemeente voor 1 november 2014 een beleidsplan Wmo 2015 en een bijbehorende Verordening Wmo 2015 moet hebben vastgesteld.

In de wet staat tevens opgenomen welke onderdelen verplicht in het beleidsplan aan de orde moeten komen. Hierbij gaat het onder meer om zaken als toegang (Wmo-loket en Dorpszorg), regionale samenwerking, het nieuwe ondersteuningsaanbod (inclusief persoonsgebonden budget, eigen bijdrage e.d.), cliëntparticipatie, compensatie bij een chronische ziekte, mantelzorgbeleid en hulp bij het huishouden.

De nieuwe taken gaan gepaard met hoge kortingen op de budgetten. Voor de functie begeleiding is sprake van een bezuiniging van circa 11%. De bezuiniging bij het Hulp bij het huishouden is 32% in 2015 en oplopend tot 40% in 2016 en verder. De bezuiniging op het budget voor de compensatie van chronisch zieken bedraagt 75%. De gemeente heeft dus beperkt budget beschikbaar om de nieuwe taken uit te voeren, terwijl in 2015 nog sprake is van zorgcontinuïteit.

Door de bezuinigingen en de veranderde wetgeving is het zaak om het Wmo-beleid opnieuw te formuleren en nieuwe keuzes in de uitvoering te maken. Sommige zaken moeten op 1 januari 2015 zijn geregeld (transitie). De inhoudelijke slag om (het stelsel van) de zorg voor volwassenen te verbeteren (transformatie) kent een langer tijdpad en loopt parallel aan de transitie.

De gemeente geeft met de vaststelling van dit document de beleidslijnen aan waarlangs de gemeente Beemster de zorgtaken gaat inrichten en uitvoeren. Het beleidsplan is een belangrijke stap: een eerste uitgebreide uiteenzetting waarin vele ontwikkelingen nader worden toegelicht maar waarvan ook enkele onderwerpen nog nadere uitwerking in de praktijk behoeven. Het is een verplichting vanuit het Rijk om een dergelijk beleidsplan op te stellen, waarbij ook is voorgeschreven welke onderdelen er in ieder geval in moeten worden opgenomen. Dit beleidsplan is de basis waar vanuit we dat gezamenlijk met alle partners in de zorg voor volwassenenzorg de komende maanden en jaren gaan doen.

Oplossingsrichting

Er ligt met dit voorstel een beleidsplan klaar dat voldoet aan de eisen die in de Wmo 2015 worden gesteld. Onderstaand volgt voor een aantal belangrijke zaken een nadere toelichting. Voor de verdere oplossingsrichtingen wordt u verwezen naar het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning.

Lokale organisatie (toegang)

Gemeenten zijn verplicht in het beleidsplan op te nemen hoe zij de toegang tot de zorg gaan organiseren. U wordt voorgesteld om het Wmo-loket hierin een centrale rol te geven. Het Wmo-loket heeft al veel ervaring opgedaan door De Kanteling en is voorbereid op de nieuwe taken. De medewerkers van het Wmo-loket zullen de gesprekken met de inwoners voeren en op basis van een persoonlijk plan wordt een beschikking voor een maatwerkvoorziening afgegeven. Het Wmo-loket zal indiceren en wordt verantwoordelijk voor het afgeven van de beschikking en bijbehorende administratieve afhandelingen.

Daarnaast vervult Dorpszorg Volwassenen een belangrijke rol. Voor wat betreft de volwassenenzorg wordt aangesloten op de werkwijze van Dorpszorg Jeugd. Het kernteam Dorpszorg Volwassenen is momenteel in oprichting en zal casuïstiek op het gebied van de Wmo bespreken en oppakken. In het kernteam zijn in ieder geval de expertises Wmo-loket, cliëntondersteuning, ouderenzorg, mantelzorg en wijkverpleging aanwezig.

Een verdere uitwerking van de lokale organisatie staat opgenomen in hoofdstuk 5 van het beleidsplan.

Compensatie chronisch zieken en gehandicapten

Sinds 2009 bestaan er verschillende regelingen die inwoners compenseren voor meerkosten als gevolg van een chronische ziekte of handicap. De bekendste twee regelingen zijn de Compensatieregeling Eigen Risico (CER) en de Wet tegemoetkoming chronisch zieken (Wtcg). Beide regelingen worden door het Rijk afgeschaft en het geld wordt met een korting van 75 % gedecentraliseerd naar de gemeenten. Gemeenten zijn niet verplicht om een nieuwe regeling in het leven te roepen.

Voor Beemster wordt voorgesteld om alleen de chronisch zieken financieel tegemoet te komen die onder de nog nader te bepalen inkomensgrens vallen (zie ook beleidsplan paragraaf 7.3). Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van individuele bijzondere bijstand of middels een inkomensformulier en een bijbehorende toets naar de structurele kosten als gevolg van de chronische ziekte. De meest geschikte vorm wordt nog verder onderzocht. Hierbij is het streven de uitvoeringskosten maximaal 10-15 % van het beschikbare budget te laten zijn.

Het aangegeven van de beleidsrichting is voldoende om aan de verplichtingen van de Wmo 2015 op dit onderwerp te voldoen.

Mantelzorgbeleid

Door de decentralisatie wordt sterker ingezet op de eigen kracht van de inwoners en het eigen netwerk van de cliënt. Hierbij vervullen mantelzorgers een belangrijke rol. Door de zorg die zij aan een naaste bieden, kan deze cliënt vaak langer in de eigen omgeving blijven wonen en is het beroep op te leveren zorg lager. Het is echter van belang dat de mantelzorger de waardering en ondersteuning krijgt die hij/zij nodig heeft en ook verdient. De gemeente wordt vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het mantelzorgbeleid. Hierbij gaat het met name over de organisatie van mantelzorgondersteuning, respijtzorg (het ontlasten van mantelzorgers) en het mantelzorgcompliment.

Het voorstel is om de uitvoering van deze onderdelen bij een externe organisatie te beleggen. Mantelzorgers dienen zich bij deze organisatie te registreren, waardoor er direct kan worden geïnventariseerd op welk gebied de mantelzorger ondersteuning nodig heeft, of er behoefte is aan respijtzorg en welke waardering wenselijk is. Alleen geregistreeerde mantelzorgers komen voor dit mantelzorgcompliment (de blijc van waardering) in aanmerking. Het compliment kan bestaan uit een geldbedrag, een cursus of kan een andere vorm hebben, zolang het maar aansluit bij de behoeften.

Het voorgestelde mantelzorgbeleid staat opgenomen in hoofdstuk 8 van het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning.

Hulp bij het huishouden

De gemeente is verantwoordelijk voor het Hulp bij het huishouden (HbH). Aansluitend op de decentralisatie AWBZ voert het Rijk een korting door op het HbH-budget dat de gemeente voor de uitvoering daarvan ontvangt. Deze korting is 32 % in 2015 en daarna structureel 40 %. Voor Beemster betreft dit in 2015 een bezuiniging van circa € 180.000,-, oplopend tot € 249.000,- in 2016 en verder. Hierdoor is het noodzakelijk om het HbH anders te organiseren.

U wordt voorgesteld hierbij onderscheid te maken in korte termijn effecten (regels nieuwe cliënten 2015 en herindicering) en lange termijn doelen (een structureel andere/effectievere organisatie van de taak HbH). Voorgesteld wordt om de instroom van nieuwe cliënten te beperken door HbH 1 < 2,5 uur te zien als eigen verantwoordelijkheid van de cliënten. Hierbij wordt uiteraard de financiële draagkracht van de cliënt wel in ogenschouw genomen. Bestaande HbH 1-clieñten worden in 2015 geïndiceerd.

Hierdoor wordt een bezuiniging gerealiseerd. Wat de precieze hoogte van deze bezuiniging in 2015 zal zijn, is op dit moment niet in te schatten. Daarom is het noodzakelijk om gelijktijdig een structurele oplossing c.q. een andere organisatie van de taak HbH te onderzoeken en vorm te geven. In het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning staat dit opgenomen in hoofdstuk 9.

Meetbare doelstelling

De doelstelling is om middels het vaststellen van het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning te voldoen aan de eisen die in de Wmo 2015 worden gesteld en de kaders vast te stellen voor de uitvoering van de taken op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning in Beemster.

Financiële consequenties

In de meicirculaire 2014 is bekend gemaakt dat gemeente Beemster voor de uitvoering van de nieuwe taken in 2015 een macrobudget ter beschikking heeft ter hoogte van € 849.686,-. Hierin zijn de door het Rijk aangekondigde bezuinigingen al verwerkt. Voor een nadere toelichting op de samenstelling van dit budget wordt u verwezen naar hoofdstuk 10 van het beleidsplan.

Overige consequenties

Eén van de verplichtingen van de Wmo 2015 is dat de gemeente beleid formuleert op het gebied van mantelzorg. Dit betreft niet alleen de respijtzorg en het mantelzorgcompliment, maar ook de mantelzorgondersteuning en het bevorderen van de mantelzorg. Om dit laatste te bewerkstelligen heeft het Rijk regels omtrent verhuizen en het plaatsen van (mobiele) mantelzorgwoningen versoepelt.

In 2009 heeft de gemeente de Beleidsnotitie Mantelzorgwoningen vastgesteld. Deze notitie betrof zowel beleid op het gebied van de maatschappelijke ontwikkeling (AWBZ en het afgeven van

indicaties) als op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling (het plaatsen van de woning). Door de decentralisatie is het beleid zorginhoudelijk niet meer actueel en ook op ruimtelijk gebied zou de notitie moeten worden aangepast. In het Besluit Omgevingsrecht dat naar verwachting in werking treedt op 1 november 2014, staat opgenomen dat het plaatsen van (mobiele) mantelzorgwoningen in veel gevallen vergunningsvrij kan plaatsvinden.

U wordt voorgesteld de Beleidsnotitie Mantelzorgwoningen uit 2009 per 1 januari 2015 in te trekken. Nieuw beleid voor wat betreft mantelzorg staat opgenomen in het Beleidsplan Maatschappelijke Ontwikkeling. Nieuw ruimtelijk beleid is niet noodzakelijk in verband met de vergunningsvrije ruimte.

Monitoring evaluatie

Vanaf 1 januari 2015 krijgt de gemeente er een grote en nieuwe verantwoordelijkheid bij die nauw zal worden gemonitord. De ontwikkelingen op het gebied van de transitie en de transformatie van de zorg voor volwassenen wordt binnen de gemeente opgepakt en gevolgd. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met de gemeente Purmerend en de regio Zaanstreek-Waterland. Ook zullen hierover gesprekken met de partners van Dorpszorg, partners in het maatschappelijke veld en de Wmo-raad Beemster plaatsvinden.

Voor 2015 wordt nog uitgewerkt hoe de verantwoording naar de gemeenteraad vorm krijgt middels een cyclus van verantwoording. Daarbij wordt ook het beleidsplan meegenomen. In de verordening Wmo 2015 zijn bovendien bepalingen met betrekking tot de evaluatie en monitoring opgenomen. Zie voor verdere informatie rondom monitoring en evaluatie het beleidsplan (hoofdstuk 11).

Voorgesteld besluit

Het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning vaststellen en de Beleidsnotitie Mantelzorgwoningen uit 2009 in te trekken per 1 januari 2015.

Communicatie/Participatie

Als het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning is vastgesteld, wordt dit officieel gepubliceerd. Daarnaast worden partners, zoals Dorpszorg, de Wmo-raad Beemster en de regio Zaanstreek-Waterland geïnformeerd.

Wanneer alle cliëntgegevens vanuit het Rijk zijn overgedragen aan de gemeente en het duidelijk is wat de veranderingen voor de betreffende inwoners precies betekenen, worden zij door de gemeente (persoonlijk) geïnformeerd. Voor het algemene communicatietraject van de transitie wordt u verwezen naar hoofdstuk 11 van het beleidsplan.